

1. ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΟ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΕΙ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 04/02/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 04/02/2024

Σελίδα: 15

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Γιατί είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί το οργανωμένο έγκλημα

Του **ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΡΑΝΤΟΣ**

Υπάρχει μια διάχυτη αίσθηση πως η αστυνομία γνωρίζει πλήρως τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος, αλλά δεν προχωράει στην αντιμετώπιση και διάλυσή τους για άλλους λόγους, όπως π.χ. η απουσία πολιτικής βούλησης ή η διαφθορά στους κόλπους της. Προφανώς και αυτοί οι παράγοντες, όπως βέβαια και άλλοι, αποτελούν μέρος του προβλήματος, ωστόσο, η αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος δεν είναι τόσο εύκολη και γραμμική. Πρόκειται ίσως για την πλέον περίπλοκη και πολυπλόκαμη απειλή ασφάλειας που αντιμετωπίζει τόσο η Ε.Ε. όσο και τα κράτη-μέλη της. Δεν είναι τυχαίο πως η Ευροπόλ στην ειδική έκθεσή της την παρομοιάζει με σύγχρονη Υδρα (modern Hydra).

Αυστηρά, δεν είναι πλήρως κατανοητές οι σοβαρές επιπτώσεις που έχει στην ευημερία και στη σταθερότητα των κρατών, διαβρώνοντας το κράτος δικαίου, στρεβλώνοντας την οικονομική ανάπτυξη και παραβιάζοντας τα ανθρώπινα

Η αντιμετώπιση της διαφθοράς και του ξεπλύματος του «μαύρου» χρήματος προϋποθέτει διυπηρεσιακή και διυπουργική συνεργασία, με έμφαση στον «δρόμο του χρήματος».

δικαιώματα. Το διεθνικό έγκλημα συχνά εμπλέκεται σε εκτεταμένες υποθέσεις διαφθοράς, αποδυναμώνοντας τους θεσμούς, περιορίζοντας την πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, εκτρέποντας πόρους και καθιστώντας έτσι τις δημόσιες παρεμβάσεις λιγότερο αποτελεσματικές και απειλώντας εντέλει την αξιοπιστία του ίδιου του κράτους.

Δεν είναι, λοιπόν, μια απειλή που συμβαίνει σε μια εγκληματική «φούσκα» και μπορεί το κράτος και η κοινωνία να την παρακολουθούν σαν μια εσωτερική

υπόθεση δολοφονιών ξεκαθαρίσματος και αλλαγής ισορροπιών εξουσίας.

Επί της ουσίας, τα κράτη και οι διωκτικές αρχές καλούνται να αντιμετωπίσουν ένα σύστημα δομημένο ως επιχειρηματικό μοντέλο. Για παράδειγμα, η αξιοποίηση νέων τεχνολογιών είναι σημαντικό χαρακτηριστικό του σύγχρονου οργανωμένου εγκλήματος. Οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται κρυπτογραφημένες πλατφόρμες επικοινωνίας, χρησιμοποιούν μέσα κοινωνικής δικτύωσης και υπηρεσίες ανταλλαγής άμεσων μηνυμάτων για να προσεγγίσουν ένα μεγαλύτερο κοινό και να διαφημίσουν παράνομα αγαθά ή να διαδώσουν ακόμη και παραπληροφόρηση.

Το τούπο του οργανωμένου εγκλήματος σήμερα χαρακτηρίζεται από ένα δικτυωμένο περιβάλλον, όπου η συνεργασία μεταξύ εγκληματιών είναι ευέλικτη, αλλά συστηματική και επικεντρωμένη στο κέρδος. Παρόμοιος με ένα επιχειρηματικό περιβάλλον, ο πυρήνας ενός εγκληματικού δικτύου αποτελείται από

διοικητικά επίπεδα/στρώματα και αυτούς που επιτελούν/εγκληματούν στο πεδίο. Παράλληλα, μια σειρά ανθρώπων που συνδέονται με την εγκληματική υποδομή και παρέχουν υπηρεσίες, όπως μεσίτες, πλαστογράφοι εγγράφων, ειδικοί στην τεχνολογία, νομικοί και χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι, άνθρωποι που ξεπλένουν «μαύρο» χρήμα κ.ά., λειτουργούν υποστηρικτικά. Αποτελούν, δηλαδή, τον εξωτερικό κύκλο των δικτύων.

Η διαφθορά είναι κέριο χαρακτηριστικό των περισσότερων, αν όχι όλων, των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων. Αγγίζει όλα τα επίπεδα της κρατικής δομής και μπορεί να κυμαίνεται από μικρές δωροδοκίες έως πολύπλοκα συστήματα δωροδοκίας πολλών εκατομμυρίων ευρώ. Αποτελεί πλέον κοινή παραδοχή πως η κλίμακα και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων ξεπλύματος χρήματος στην Ε.Ε. είχαν προηγουμένως υποτιμηθεί. Το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα βασίζεται ουσιαστικά στην ικανότητα νομιμοποίησης τεράστιων ποσών εγκληματικών

κερδών. Για τον σκοπό αυτό, οι επαγγελματίες ξεπλύματος χρήματος έχουν δημιουργήσει ένα παράλληλο υπόγειο χρηματοοικονομικό σύστημα για την επεξεργασία συναλλαγών και πληρωμών που απομονώνονται από τυκόν μηχανισμούς εποπτείας που διέπουν το νομικό χρηματοοικονομικό σύστημα.

Εξίσου σημαντική είναι, δυστυχώς, και η διείσδυση του οργανωμένου εγκλήματος στις νόμιμες επιχειρήσεις. Οι περισσότεροι τύποι επιχειρήσεων είναι δυναμικά εύλωτοι στην εκμετάλλευση από το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα. Πάνω από το 80% των εγκληματικών δικτύων που δραστηριοποιούνται στην Ε.Ε. χρησιμοποιούν νόμιμες επιχειρηματικές δομές για τις εγκληματικές δραστηριότητές τους. Περίπου τα μισά από τα εγκληματικά δίκτυα δημιουργούν τις δικές τους επιχειρηματικές δομές ή διεισδύουν σε υψηλό επίπεδο υπάρχουσων επιχειρήσεων.

Για να μπορέσει να αντιμετωπιστεί το οργανωμένο έγκλημα, πρέπει

να αναδειχτεί σε κρίσιμη απειλή για την εσωτερική ασφάλεια και να υπάρξει προσήλωση στην επίτευξη του στόχου. Η διάλυση των δικτύων, αλλά και η αντιμετώπιση της διαφθοράς και του ξεπλύματος του «μαύρου» χρήματος, προϋποθέτει διυπηρεσιακή και διυπουργική συνεργασία, με έμφαση στον «δρόμο του χρήματος». Αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος σημαίνει σύγκρουση με συμφέροντα, κατεστημένα, δομές εξουσίας και παρα-κοιλοτύρες. Η δημοκρατία και οι θεσμοί δεν μπορεί να επιτρέψουν σε μια τέτοια απειλή να τους διαβρώνει και σε σημαντικό βαθμό να μειώνει την αποτελεσματικότητά του κράτους. Χρειάζεται λοιπόν βούληση, σχέδιο, προσήλωση, επιμονή και σύγκρουση, αλλά και αξιοποίηση όλων των σύγχρονων μέσων, από την τεχνολογία μέχρι τους οικονομικούς ελέγχους.

Ο κ. Τριαντάφυλλος Καραράντος είναι διδάκτωρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, κύριος ερευνητής **ENIAMET**.